

موافقت نامه و شرایط عمومی همسان قراردادهای خدمات مشاوره

۱- موافقتنامه

- ۱-۱- اطلاعات مربوط به موافقتنامه باید به طور کامل و روشن در محل های پیش بینی شده درج شود. تغییر دادن، کاستن عبارت ها یا کلمه هایی از موافقتنامه یا افزودن به آن مجاز نیست و تنها محل های خالی باید تکمیل شود.
- ۱-۲- در مقدمه موافقتنامه باید عنوان رسمی یا قانونی دو طرف قرارداد درج شود.
- ۱-۳- در ماده یک، برای درج موضوع قرار داد باید مراحل و قسمت های مختلف خدمات موضوع قرارداد نیز درج شود.
- ۱-۴- مدت های منظور شده در ماده ۳ با در نظر گرفتن زمان های مورد نیاز برای انجام خدمات جنبی باید به نحوی تنظیم گردد، که کارها به موقع انجام شود و فرصت کافی برای مطالعه کامل و با کیفیت وجود داشته باشد.
- ۱-۵- برآورد اولیه حق الزحمه به تفکیک قسمت ها و مراحل مختلف خدمات به ترتیب در ماده ۴ درج می شود.
- ۱-۶- نمایندگان مجاز دو طرف قرارداد باید تمام صفحه های موافقتنامه را امضا و مهر کنند.

۲- شرایط عمومی

- ۲-۱- شرایط عمومی باید بدون هیچ نوع تغییری در قراردادهای مورد استفاده قرار گیرد. تغییر دادن، کاستن یا افزودن مطالبی به آن مجاز نیست. تنها صفحه آخر شرایط عمومی در محل تعیین شده به وسیله نمایندگان دو طرف امضا و مهر می شود.
- ۲-۲- در اجرای ماده ۲۳-۲ در دستگاه های اجرایی که تابع هیچ یک از وزارت خانه ها نیستند، مانند سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان تربیت بدنی ایران و دیگر سازمان ها و نهادهایی که اجرای طرح های عمرانی را به عهده دارند، انتخاب هیات سه نفره به منظور بررسی فسخ قرارداد و موافقت با فسخ قرارداد در عهده بالاترین مقام سازمان یا نهاد مربوط در مرکز می باشد.

۳- پیوست ها

- ۳-۱- شرح موضوع قرارداد با توجه به شرح عملیات موافقتنامه طرح، به نحوی که محدوده خدمات را مشخص نماید در پیوست ۱ درج شود و در صورت لزوم نقشه محدوده موضوع قرارداد به آن ضمیمه گردد.
- ۳-۲- با توجه به موضوع قرارداد، شرح خدمات قسمت ها و مراحل مختلف رشته مربوط که از سوی این سازمان ابلاغ شده است، به عنوان پیوست ۲ الحاق می شود.
- ۳-۳- نحوه محاسبه حق الزحمه قرارداد به تفکیک قسمت ها و مراحل آن به منظور برآورد اولیه با درج شماره و تاریخ بخشنامه های مربوط در پیوست ۳ می آید. به همین ترتیب، تعداد و مبلغ اقساط حق الزحمه با توجه به ماده ۱۶-۱ شرایط عمومی در این پیوست تعیین می گردد.

تبصره: با توجه به مفاد بند ۲۰-۲ شرایط عمومی در مورد حق الزحمه تمدید مدت، برای قراردادهایی که با این شرایط عمومی منعقد می شوند. ضریب ۰/۴ در رابطه بند ۳-۳-۲ بخشنامه شماره ۴۱۹۰-۵۴-۱۹۹۶۸ مورخ ۱۳۷۰/۱۲/۲۸ به ۰/۵ تغییر داده می یابد و در نتیجه این تغییر، هر یک از ضرایب ۰/۴ و ۰/۶ در رابطه ۱ بند ۳-۳-۱ بخشنامه یاد شده معادل ۰/۵ در نظر گرفته می شود.

۳-۴- در پیوست ۵ موارد زیر درج می شود:

۳-۴-۱- اطلاعات و مدارکی که علاوه بر موارد تعیین شده در شرایط عمومی کارفرما در نظر دارد در اختیار مشاور قرار دهد.

۳-۴-۲- در موارد خاصی که در مرحله مطالعات، کارفرما در نظر دارد تسهیلات ویژه ای مانند محل اسکان و وسیله نقلیه برای گروه های مطالعاتی در محل انجام خدمات در اختیار مشاور قرار دهد.

یادآوری: نحوه تامین وسیله نقلیه، غذا، مسکن و محل کار برای عوامل مقیم (عوامل کارگاهی) مهندس مشاور، طبق دستورالعمل تعیین حق الزحمه خدمات نظارت کارگاهی مهندسان مشاور می باشد که جزو دستورالعمل پیوست ۳ منظور می گردد.

۳-۴-۳- به جز موارد یاد شده و سایر مواردی که در شرایط عمومی به شرایط خصوصی مراجعه شده است، درج هیچ نوع تعهد دیگری در این پیوست که برای دستگاه اجرایی بار مالی اضافه بر قرار داد ایجاد کند مجاز نیست.

۴- سایر

۴-۱- بررسی و تصویب مطالعات و گزارش های واحدهای خدمات مشاوره باید با دقت و حساسیت بسیار صورت گیرد. در صورت کمبود کارشناس در دستگاه اجرایی، دستگاه های اجرایی می توانند بنا به تشخیص خود، برای کنترل مدارک و گزارش های واحدهای خدمات مشاوره در مهلت مقرر، از خدمات حقیقی و حقوقی ذیصلاح خارج از دستگاه اجرایی و واحدهای خدمات مدیریت طرح استفاده نمایند.

۴-۲- مجموعه موافقتنامه و شرایط عمومی همسان قراردادهای خدمات مشاوره که برای خدمات مطالعات (یا مطالعه و طراحی) و نظارت (یا خدمات مرحله ساخت و تحویل) طرحها و پروژه ها تهیه شده است، برای انجام مطالعات به تنهایی و نظارت به تنهایی نیز کاربرد دارد. در هر صورت، در هر قرارداد، مفاد مربوط به مطالعات یا نظارت از مجموعه یاد شده با توجه به موضوع قرارداد نافذ می گردد.

موافقتنامه

موافقتنامه حاضر، همراه با اسناد و مدارک موضوع ماده ۲ آن، که مجموعه ای غیر قابل تفکیک است و از این پس قرارداد نامیده می شود، در تاریخ .....

(ج)

.....
.....
.....
مدت های یاد شده، تابع تغییرات مدت، موضوع ماده ۱۹ شرایط عمومی، خواهد بود.

ماده ۴- حق الزحمه

۴-۱- برآورد مبالغ حق الزحمه قسمتها و مراحل مختلف خدمات، به شرح زیر است:

الف) _____

.....
.....
.....

(ب)

.....
.....
.....

(ج)

.....
.....
.....

۴-۲- نحوه تعیین و روش پرداخت حق الزحمه، بر اساس ضوابط و بخشنامه های مربوط و نیز نحوه محاسبه مبالغ اولیه حق الزحمه، در پیوست ۳ درج شده است.

ماده ۵- تعهدات دو طرف قرارداد

۵-۱- مهندس مشاور، متعهد است خدمات خود را طبق اسناد و مدارک قرارداد، در ازای دریافت حق الزحمه انجام دهد و اعلام می کند که دارای توان و تشکیلات لازم برای انجام این خدمات است.

۵-۲- کارفرما متعهد به انجام وظایفی است که در اسناد و مدارک قرارداد برای او معین شده است، و نیز تعهد می شود که در ازای انجام خدمات موضوع قرارداد، حق الزحمه مربوط را طبق اسناد و مدارک قرارداد، به مهندس مشاور پرداخت کند.

ماده ۶- نشانی

نشانی کارفرما: _____

.....
.....
.....

نشانی مهندس مشاور: _____

.....
.....
.....

هرگاه یکی از دو طرف قرارداد نشانی خود را تغییر دهد، باید پانزده (۱۵) روز قبل از تاریخ تغییر، نشانی جدید خود را به طرف

دیگر اعلام کند. تا وقتی که نشانی جدید به طرف دیگر اعلام نشده است، مکاتبات به نشانی قبلی ارسال می شود و دریافت شده تلقی می گردد.

ماده ۷- شماره نسخه های قرارداد

این قرارداد در ..... نسخه تنظیم شده و به امضای دو طرف قرارداد رسیده، یک نسخه از آن به مهندس مشاور ابلاغ شده است و همه نسخه های آن، اعتبار یکسان دارند.

نماینده مهندس
مشاور
نام و نام
خانواده،

نماینده کارفرما
نام و نام
خانوادگی
امضاء

شرایط عمومی

ماده ۱- تعاریف و مفاهیم

۱-۱- قرارداد

مجموعه اسناد و مدارک غیر قابل تفکیک به شرح ماده ۲ موافقتنامه است، که برای انجام خدمات موضوع قرارداد، بین دو طرف مبادله می شود.

۲-۱- موافقتنامه

سندی است که در آن مشخصات اصلی قرارداد، مانند مشخصات دو طرف، موضوع، مدت، حق الزحمه و تعهدات دو طرف بیان شده است و باید به امضای هر دو برسد.

۳-۱- شرایط عمومی

شرایط خصوصی، شرایط ویژه ای است که به منظور تکمیل شرایط عمومی، با توجه به وضعیت و ماهیت موضوع قرارداد تنظیم می شود. موارد درج شده در شرایط خصوصی، هیچ گاه نمی تواند مواد شرایط عمومی را نقض کند، یا تعهدات مالی کارفرما را افزایش دهد.

۵-۱- کارفرما

شخصیتی حقوقی است که قرارداد را امضا می کند و انجام خدمات موضوع قرارداد را به مهندس مشاور واگذار می نماید. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز کارفرما، در حکم کارفرما هستند.

۶-۱- مدیر طرح

شخصیتی حقوقی است که تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری کارفرما، با عنوان مدیریت طرح، به وی واگذار می شود.

۷-۱- مهندس مشاور

طرف دیگر امضا کننده قرارداد است، که انجام خدمات موضوع قرارداد را تعهد می کند. جانشینان قانونی و نمایندگان مجاز مهندس مشاور، در حکم مهندس مشاور هستند.

۸-۱- عبارت از فعالیتها و اقدامهایی است که در اجرای موضوع

قرارداد، از سوی مهندس مشاور تعهد شده است.

۹-۱- مرحله، قسمت

مرحله، بخش تفکیک شده ای از شرح خدمات است که تحت این عنوان، با مدت و حق الزحمه معین، در قرارداد مشخص شده است. در صورت لزوم، هر مرحله می تواند به چند قسمت جداگانه با حق الزحمه مشخص، طبق شرح خدمات تقسیم شود.

۱۰-۱- مدارک و گزارشها

متون، مستندات، نقشه ها، دستور العمل ها، مشخصات فني، كتابچه هاي محاسبات فني، برآورد مقادير، قيمتها و نظاير آن هستند كه در انجام خدمات موضوع قرارداد، بر حسب مورد از سوي مهندس مشاور تهيه مي شوند.

۱-۱۱- برنامه زماني كلي

برنامه اي است كه تاريخ شروع و خاتمه انجام بخشهاي مختلف خدمات هر قسمت يا مرحله از قرارداد را برحسب ماه نشان مي دهد و در اسناد و مدارك قرارداد درج مي شود.

۱-۱۲- برنامه زماني تفصيلي

برنامه اي است كه تاريخ شروع و خاتمه هر يك از فعاليتهاي درج شده در شرح خدمات را به تفصيل و در چارچوب برنامه زماني كلي در هر قسمت يا مرحله نشان مي دهد.

۱-۱۳- مدت اوليه

مدت اوليه هر قسمت يا مرحله، مدت درج شده در ماده ۳ موافقتنامه، براي آن قسمت يا مرحله است.

۱-۱۴- متوسط حق الزحمه ماهانه

متوسط حق الزحمه ماهانه هر قسمت يا مرحله، عبارت از حاصل تقسيم مبلغ برآورد اوليه حق الزحمه آن قسمت يا مرحله، بر مدت اوليه مربوط است.

۱-۱۵- روز، ماه، تاريخ ها، مفرد و جمع، عنوان ها

۱-۱۵-۱- روز و ماه بر اساس تقويم شمسي، و تاريخها طبق تقويم رسمي كشور است.

۱-۱۵-۲- هر جا كه معنای عبارت ايجاب كند، كلمات مفرد معنای جمع و كلمات جمع معنای مفرد دارند.

۱-۱۵-۳- عنوان هاي به كار رفته در موافقتنامه يا شرايط عمومي و ديگر قسمتهاي اسناد و مدارك قرارداد، تنها به منظور راهنمايي و آگاهي از مفاد اسناد و مدارك است و نمي توان در تفسير اسناد و مدارك قرار داد، از آنها استفاده كرد.

۱-۱۵-۴- اصطلاحاتي كه در اين ماده نيامده است، طبق قانون برنامه و بودجه و ضوابط آن تعريف مي شود.

ماده ۲- شروع و تنفيذ قرارداد

۲-۱- اين قرارداد از تاريخ مبادله آن (ابلاغ از سوي كارفرما) نافذ است.

۲-۲- شروع اولين قسمت يا مرحله، پس از ابلاغ قرارداد از سوي كارفرما و دريافت پيش پرداخت است و تاريخ شروع هر يك از قسمتها و مراحل بعدي، از تاريخ ابلاغ انجام قسمت يا مرحله مربوط توسط كارفرماست.

۲-۳- با تصويب مدارك و گزارشهاي هر قسمت يا مرحله، در صورتي كه كارفرما مصمم به انجام قسمت يا مرحله بعد باشد، ظرف مدت يك ماه از تاريخ تصويب مدارك و گزارشها، انجام آن را به مهندس مشاور ابلاغ مي كند و يا مراتب انصراف خود را از ادامه قرارداد اعلام مي نمايد. در صورتي كه مرحله بعدي خدمات مرحله ساخت و تحويل باشد، مدت ياد شده سه ماه خواهد بود.

۲-۴- در صورت عدم ابلاغ هر قسمت یا مرحله از کار توسط کارفرما، ظرف مهلت‌های یاد شده، مهندس مشاور می‌تواند خاتمه قرارداد را طبق بند ۲۲-۹-۱، درخواست نماید.

ماده ۳- حدود خدمات و تغییرات آن

۳-۱- کارفرما می‌تواند حین انجام کار، خدمات مهندس مشاور را در حد متعارف و در چارچوب موضوع قرارداد، با رعایت مفاد بند ۳-۲ تغییر، افزایش یا کاهش دهد.

۳-۱-۱- در صورتی که به کار بستن نظر کارفرما در حین انجام خدمات یا هنگام بررسی مدارک و گزارش‌های مهندس مشاور، موجب تغییر مصوبات قبلی و انجام خدمات اضافی شود، مهندس مشاور موظف است با رعایت مفاد بند ۳-۲، خدمات اضافی را انجام دهد.

۳-۱-۲- مهندس مشاور، می‌تواند در صورت لزوم تغییرات در شرح وظایف و یا حدود خدمات در بخش‌های پایان یافته را، با ذکر دلایل و جزئیات و با رعایت مفاد بند ۳-۲، به کارفرما پیشنهاد کند.

۳-۲- هرگاه طبق بندهای یاد شده تغییراتی در حدود خدمات موضوع قرارداد ضرورت یابد، در هر مورد مهندس مشاور مدت و حق الزحمه انجام تغییرات را به کارفرما گزارش می‌کند. کارفرما، حداکثر ظرف مدت ده (۱۰) روز با بررسی گزارش، در مورد مدت و حق الزحمه تغییرات، با مهندس مشاور مذاکره و توافق می‌کند. پس از توافق، کارفرما تغییرات را ابلاغ می‌نماید.

۳-۳- خدمات مربوط به اصلاح مدارک و گزارش‌های مهندس مشاور، که ناشی از نقص انجام خدمات موضوع قرارداد باشد، مشمول خدمات اضافی بندهای ۳-۱ و ۳-۲ نیست و هزینه آنها از سوی مهندس مشاور پرداخت می‌شود.

۳-۴- در مواردی که انجام خدمات موضوع قرارداد، با طرح یا طرح‌های دیگری ارتباط داشته باشد، مهندس مشاور موظف است اطلاعات و مدارک فنی آن را طبق برنامه‌ای که با مهندس مشاور و یا سازمان‌های دیگر تنظیم می‌شود. از کارفرما دریافت کند و در انجام خدمات خود منظور نماید، تا بین کارهای مختلف طرح‌های یاد شده، هماهنگی ایجاد شود.

ماده ۴- برنامه زمانی انجام خدمات

۴-۱- برنامه زمانی کلی انجام خدمات، در پیوست ۴ آمده است.

۴-۲- پس از ابلاغ قرارداد، در صورتی که در پیوست ۴ مدتی تعیین نشده باشد، برنامه زمانی تفصیلی هر قسمت یا مرحله در چارچوب برنامه زمانی کلی، تا یک هشتم مدت آن قسمت یا مرحله، یا یک ماه، هر کدام کمتر است، از سوی مهندس مشاور تهیه و برای کارفرما ارسال می‌شود. کارفرما، تا پانزده (۱۵) روز پس از دریافت برنامه زمانی تفصیلی، نظر خود را درباره تصویب و یا اصلاح آن اعلام می‌کند. هرگونه تغییر در برنامه زمانی تفصیلی، با توافق دو طرف مجاز خواهد بود.

ماده ۵- پیشرفت کار

مهندس مشاور، در پایان هر ماه و یا زمانهای تعیین شده در برنامه زمانی تفصیلی، گزارش پیشرفت خدمات موضوع قرارداد را در دو نسخه، به کارفرما تسلیم می کند. در این گزارش، میزان کارهای انجام شده، تا آخر و علل آن ها، راه حل های لازم برای رفع موانع و مشکلات کار پیشنهاد می شود و کارفرما تا ده (۱۰) روز، نظر خود را نسبت به گزارش یاد شده اعلام می کند، در غیر این صورت، مفاد گزارش، تایید شده تلقی می گردد.

ماده ۶- کارکنان مهندس مشاور

۶-۱- همه کسانی که به منظور اجرای خدمات موضوع قرارداد، به صورت دائم یا موقت، به هزینه مهندس مشاور و برای او خدماتی را انجام می دهند، کارکنان مهندس مشاور شناخته می شوند و مسئولیت عملکرد آنها در مورد خدمات موضوع قرارداد، به عهده مهندس مشاور است.

۶-۲- قبل از شروع کار، مهندس مشاور موظف است سازمان اجرایی و فهرست اسامی افراد کلیدی را که فاقد سوابق سوء حرفه ای باشند، برای انجام خدمات موضوع قرارداد، مطابق پیوست ۶، به همراه وظایف، تخصص و میزان فعالیت هر یک، برای کارفرما ارسال کند.

۶-۳- مهندس مشاور، باید به منظور اجرای مراحل مختلف این قرارداد در دفاتر و کارگاه های خود، به شمار کافی کارکنان صلاحیت دار داشته باشد.

۶-۴- در صورتی که انجام خدمات موضوع قرارداد، مستلزم استفاده از خدمات اتباع خارجی باشد، مهندس مشاور در استفاده از خدمات آنها، قوانین و مقررات ناظر بر کار اتباع خارجی در ایران را رعایت می کند و اسناد مربوط به مجوز اقامت و کار آنها را به کارفرما تسلیم می نماید.

۶-۵- مهندس مشاور، نمی تواند کارکنان شاغل کارفرما، مدیر طرح و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور را، بدون کسب مجوز قبلی از دستگاه مربوط، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، به کار گیرد.

۶-۶- به کارگیری کارکنان شاغل مهندس مشاور از سوی کارفرما و مدیر طرح، برای انجام خدمات موضوع این قرارداد، ممنوع است

ماده ۷- نمایندگان

۷-۱- نمایندگان کارفرما

۷-۱-۱- کارفرما پس از مبادله قرارداد، نماینده یا نمایندگان خود را با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می کند.

۷-۱-۲- دستورها و مدارکی که به وسیله نماینده کارفرما، در محدوده اختیارات تفویض شده به وی، به مهندس مشاور ابلاغ می شود، در حکم ابلاغ کارفرماست، بدیهی است با تغییر نماینده کارفرما، دستورهای ابلاغ شده و یا مدارک امضاء شده به وسیله نماینده قبلی، معتبر است.

۷-۱-۳- کارفرما می تواند تمام یا بخشی از اختیارات قابل واگذاری خود را در رابطه با این قرارداد، به واحد خدمات مدیریت طرح واگذار نماید. در این صورت، آن واحد با تعیین حدود اختیارات، به مهندس مشاور معرفی می شود.

می شود و تصمیم گیری های وی در امور واگذار شده، در حکم تصمیمهای کارفرماست.

۷-۲-۲- نمایندگان مهندس مشاور

۷-۲-۱- پس از مبادله قرارداد، مهندس مشاور نماینده یا نمایندگان خود را با ذکر حدود اختیارات به کارفرما معرفی می کند.

۷-۲-۲- در صورتی که خدمات موضوع قرارداد، مشتمل بر خدمات مرحله ساخت و تحویل کار باشد، مهندس مشاور در هر یک از کارگاه های تحت نظارت خود، باید یک نفر مهندس ناظر به عنوان نماینده و مسؤل، تعیین کند و به کارفرما و دیگر طرفهای قراردادی کارفرما در این کار، معرفی نماید.

۷-۲-۳- مهندس مشاور، موظف است در غیاب مهندس ناظر، جایگزین وی در کارگاه را به کارفرما و طرفهای قرارداد معرفی کند.

ماده ۸- دقت و کوشش

۸-۱- مهندس مشاور، باید خدمات موضوع این قرارداد را منطبق با اصول فنی و مهندسی و بر اساس استانداردهای تخصصی و حرفه ای و با رعایت ملاحظات مالی و اقتصادی، طبق دستور العمل های مربوط و با به کارگیری حداکثر مهارت و دقت، به وسیله کارکنانی که واجد صلاحیت تخصصی و حرفه ای لازم هستند، انجام دهد و در مواردی که اظهار نظر و صلاحدید به او واگذار شده است، منصفانه و بی طرفانه عمل کند.

۸-۲- مهندس مشاور، موظف است در مطالعات خود، گزینه ها و راه حل های ممکن را بررسی و مناسب ترین آنها را پیشنهاد کند. هم چنین، باید مدارک و گزارشهای هر قسمت یا مرحله را به ترتیبی تهیه کند، که در ادامه خدمات، در حد امکان نیاز به تغییر مصوبات قبلی نباشد.

۸-۳- مهندس مشاور، باید عملیات اجرایی را به نحوی نظارت و کنترل نماید، که کارها طبق نقشه ها و مشخصات فنی ضمیمه قرارداد، توسط پیمانکاران و عوامل اجرایی انجام شود با راهنمایی های به موقع و مقتضی به پیمانکاران و یا سازندگان، از تأخیر در اجرای تعهدات و عملیات جلوگیری نماید و طبق شرح خدمات، در تصمیماتی که در اسناد و مدارک قرارداد با پیمانکار یا سازنده، بر عهده مهندس مشاور گذاشته شده است، به موقع اقدام کند.

۸-۴- مسؤلیت نظارت بر حسن اجرای عملیات بر عهده مهندس مشاور است. از این رو، مهندس مشاور نسبت به صدور دستور برای انجام آزمایشها، با هدف اطمینان از کیفیت مصالح و مواد پیش از اجرا و هنگام به کارگیری آنها و نیز با بازدید مستمر از عملیات ساخت و کیفیت عملیات اجرایی و تطبیق آنها با مشخصات و استانداردهای فنی و نقشه های اجرایی، اقدام می کند. هم چنین، مهندس مشاور، باید با کنترل مستمر از مصرف احتمالی مواد و مصالح غیر استاندارد و اجرای کارهای مغایر مشخصات فنی، جلوگیری کند.

ماده ۹- استانداردها، معیارها، مقررات و دستورالعمل های فنی

۹-۱- سیستم اندازه گیری آحاد در تمامی اسناد و مدارک فنی طرح، متریک خواهد بود. مگر آن که بنا به ضرورت، سیستم اندازه گیری دیگری در پیوست ۵ تعیین شده باشد و یا به هنگام اجرای کار، درباره آن توافق شود.

۹-۲- مهندس مشاور، باید در انجام خدمات و تهیه و تنظیم مدارك و گزارشها، از معیارها و ضوابط فني و دستور العمل هاي سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و سایر استانداردهاي معتبر، استفاده کند و در صورت موجود نبودن این گونه ضوابط و معیارها، از معیارها و ضوابط معتبري که در پیوست ۵ تعیین شده و یا بعداً توافق می شود، استفاده کند.

۹-۳- مهندس مشاور، موظف است در اجرای وظایف در چارچوب شرح خدمات پیوست ۲، همه ابلاغها، دستور کارها و اقدامهاي خود را در رابطه با پیمانکار یا سازنده یا دیگر طرفهاي قرارداد، با رعایت اسناد و مدارك قراردادي آنها و طبق ضوابط و دستور العمل هاي مربوط، انجام دهد.

ماده ۱۰- اقدامهاي مهندس مشاور که نیاز به تأیید کارفرما دارد

هرگاه مهندس مشاور به هنگام انجام کار، برای تعیین نحوه ادامه کار، جلسه یا جلسه هاي هماهنگی را به منظور اخذ تصمیمهاي راهبردي ضروري بداند، موظف است موضوع را طی گزارش توجیهي، برای کارفرما بفرستد. کارفرما، تا پانزده روز از تاریخ دریافت گزارش، نسبت به تشکیل جلسه اقدام می کند و تصمیمها را در صورت جلسه اي تنظیم و بی درنگ به مهندس مشاور ابلاغ می نماید. هرگاه کارفرما در مهلت تعیین شده نسبت به تشکیل جلسه و ابلاغ تصمیمها اقدام نکند، مهندس مشاور خود تصمیم گیری نموده و نتیجه را به کارفرما اعلام می کند.

ماده ۱۱- نحوه تسلیم و تصویب مدارك و گزارشها

۱۱-۱- مهندس مشاور، مدارك و گزارشهاي مطالعات هر قسمت یا مرحله را در پایان مدت مربوط و یا مقاطعي که در برنامه زمانی تفصیلی پیش بینی شده است، ابتدا در دو نسخه همراه با نسخه اي به صورت نرم افزاري به کارفرما تسلیم می کند. کارفرما پس از دریافت مدارك و گزارشهاي یاد شده، طرف مدت يك ماه یا مدت پیش بینی شده در برنامه زمانی تفصیلی، آنها را بررسی و نظر صریح و روشن خود را با درج مواردي، در يك نوبت اعلام می کند.

۱۱-۲- در صورتی که کارفرما مدارك و گزارشها را تأیید نکند، مهندس مشاور مدارك و گزارشهاي تأیید شده را در دو نسخه به همراه نسخه نرم افزاري و راهنمای مکتوب آن و نیز خلاصه گزارشها، به کارفرما آنها را ابلاغ نماید. در صورت اعلام نظر اصلاحي از سوی کارفرما نسبت به مدارك و گزارشها، مهندس مشاور موظف است ظرف مدت يك ماه یا ده درصد مدت قسمت یا مرحله، هر کدام که بیشتر باشد، بر اساس نظر کارفرما آنها را اصلاح و مدارك را در چهار نسخه همراه با نسخه اي به صورت نرم افزاري تهیه و به همراه خلاصه گزارشها به کارفرما تسلیم نماید. تا کارفرما آنها را تصویب و ابلاغ نکند. تجاوز از این مدت، مشمول کاهش حق الزحمه درج شده در قرار داد است، مگر اینکه کارفرما با افزایش مدت، قبلاً موافقت کرده باشد.

۱۱-۳- در مواردی که نظر اصلاحي اعلام شده از سوی کارفرما منطبق با نظر مهندس مشاور نباشد، مهندس مشاور با ارسال گزارش توجیهي، دلایل خود را برای بررسی مجدد به کارفرما اعلام می کند. چنانچه کارفرما هم چنان بر نظریات اعلام شده خود اصرار داشته باشد. مهندس

مشاور موظف به اصلاح مدارك و گزارشهای خود، بر اساس نظر کارفرما خواهد بود. مسئولیت این نوع تصمیم گیریها، بر عهده مهندس مشاور نیست.

۱۱-۴- در صورتی که کارفرما ظرف مدت تعیین شده نظر خود را در مورد مدارك و گزارشهای مهندس مشاور اعلام نکند، مهندس مشاور نظر کارفرما را استعلام می نماید و چنانچه تا پانزده روز از تاریخ دریافت استعلام، هم چنان نظری از سوی کارفرما اعلام نشود، گزارشها و مدارك ارسالی، تصویب شده تلقی می گردد.

۱۱-۵- کارفرما، يك نسخه از مدارك و گزارشهای مصوب هر قسمت یا مرحله را با مهر «تصویب شد»، به مهندس مشاور ابلاغ می کند.

۱۱-۶- مدارك و گزارشهای تصویب شده، مبنای کارهای بعدی است و مهندس مشاور حق الزحمه مربوط را بر اساس قرارداد دریافت می کند.

۱۱-۷- مهندس مشاور، باید به پیوست هر يك از گزارشها، چکیده ای از کار آن قسمت یا مرحله را تهیه و به کارفرما تسلیم کند. هم چنین، پس از تحویل موقت کار، گزارشی شامل تاریخچه کارهای انجام شده در مرحله ساخت، به کارفرما تسلیم می کند.

ماده ۱۲- تسهیلات بر عهده کارفرما

کارفرما تدابیر و مساعدتهای لازم را برای تسهیل کار مهندس مشاور در مورد خدمات موضوع قرارداد، به ویژه در موارد زیر، بر اساس درخواست مهندس مشاور، فراهم می کند:

۱۲-۱- در اختیار قرار دادن اطلاعات مربوط، طبق مندرجات شرایط خصوصی و به صورت رایگان.

۱۲-۲- مجوز ورود کارکنان مهندس مشاور به منطق ممنوع، در رابطه با طرح.

۱۲-۳- روادید ورود و مجوز خروج و پروانه اقامت و مجوز کار کارکنان خارجی مورد نیاز و همچنین، اخذ گذرنامه و روادید برای کارشناسان ایرانی.

۱۲-۴- ارتباط و تشریک مساعی با وزارت خانه ها، سازمان ها و سایر موسسات.

۱۲-۵- ترتیب امور مربوط به تهیه لوازم و وسایلی که تهیه و توزیع آن در انحصار دولت باشد.

۱۲-۶- ترتیب امور مربوط به تهیه، ورود و ترخیص لوازم، وسایل، کتب، نشریات، نرم افزارها و اقلامی از این قبیل، که تهیه آن در داخل کشور مقدور نباشد.

۱۲-۷- تسهیلات ویژه ای که طبق پیوست ۵ قرارداد، باید توسط کارفرما در اختیار مهندس مشاور قرار گیرد.

تمام هزینه های اقدامهای موضوع بندهای ۱۲-۳ تا ۱۲-۶ بر عهده مهندس مشاور است.

ماده ۱۳- خدمات جني

۱۳-۱- خدمات جني مانند تهیه نقشه های توپوگرافی، زمین شناسی، کاداستر، عکسهای هوایی و تصاویر ماهواره ای، همچنین انجام آزمایشهای ژئوتکنیک و مقاومت مصالح، ژئوفیزیک، اطلاعات و آمار هواشناسی و هیدرولوژی، آبنگاری، مدل هیدرولیکی، خاکشناسی و کارهایی مانند اینها، که اصولاً جزو خدمات موضوع قرارداد نیست، طبق ضوابط

قراردادهای مربوط، توسط مهندسان مشاور صاحب صلاحیت، بر اساس ضوابط، به هزینه و از سوی کارفرما انجام می شود. در این صورت، تعیین شرح خدمات جنبی مورد نیاز و اطلاعات و مشخصات فی ضروری هر یک و اعلام آنها، همراه به جدول زمانی ارائه اطلاعات مورد نیاز و نیز تطبیق نتایج حاصل، با نیازهای طرح، بر عهده مهندس مشاور خواهد بود.

۱۳-۲- اگر کارفرما بخواهد در تنظیم مدارک قرار داد، بررسی و اظهار نظر در مورد گزارشها و نظارت بر خدمات جنبی، از خدمات مهندس مشاور استفاده کند، مهندس مشاور موظف است که افراد دارای صلاحیت را باری انجام این خدمات، به شمار لازم به خدمت فراخواند. میزان خدمات اضافی و حق الزحمه مربوط به آن، طبق ضوابط مندرج در بند ۲-۳ خواهد بود.

تبصره: نظارت و تصویب عملیات نقشه برداری، مانند تهیه نقشه های توپوگرافی، عکسهای هوایی و آبنگاری، به عهده سازمان برداری کشور است.

۱۳-۳- در صورتی که مهندس مشاور گزارش نتایج کارهای جنبی را که توسط واحدهای دیگری تهیه شده است صحیح نداند و به نتایج آن معترض باشد، باید نظر خود را با ذکر دلیل و به موقع، برای تصمیم گیری به کارفرما اعلام کند. چنانچه کارفرما گزارشهای یاد شده را تایید نماید، مهندس مشاور موظف به استفاده از نتایج آنها در مطالعات مربوط خواهد بود و مسئولیت این نوع تصمیم گیری ها بر عهده مهندس مشاور نیست.

ماده ۱۴- تضمین حسن انجام کار

۱۴-۱- برای حصول اطمینان از حسن انجام کار، ده درصد از هر پرداخت مهندس مشاور، به عنوان تضمین حسن انجام کار، کسر و نزد کارفرما نگهداری می شود.

۱۴-۲- در صورت فسخ قرارداد، طبق ماده ۲۳، تضمین حسن انجام کار به نفع کارفرما ضبط می شود.

۱۴-۳- تضمین مربوط به هر قسمت یا مرحله از خدمات مطالعه و طراحی، باید پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و در زمان تسویه حساب نهایی، طبق ماده ۱۸ آزاد شود. نیمی از مبلغ تضمین حسن انجام کار در مرحله ساخت، پس از تحویل موقت کار، و بقیه آن پس از تحویل قطعی کار، آزاد می شود.

در صورتی که کارفرما تا قبل از پایان قرارداد، قسمتهایی از عملیات اجرا شده را تحویل موقت یا قطعی گیرد، وجه الضمان دریافتی، به تناسب کاهش می یابد. کسور حسن انجام کار، به ازای دریافت سفته یا هر گونه تضمین معتبر دیگر بازگردانده می شود.

ماده ۱۵- حق الزحمه

۱۵-۱- حق الزحمه مهندس مشاور برای انجام خدمات قسمتها یا مراحل مختلف موضوع قرارداد، که بر اساس ضوابط و دستورالعمل های مربوط، طبق پیوست ۳ تعیین شده است، از سوی کارفرما و با رعایت مفاد قرارداد، پرداخت می شود.

ماده ۱۶- نحوه پرداخت حق الزحمه

۱۶-۱- هشتاد و پنج درصد حق الزحمه هر قسمت یا مرحله از مطالعات در طول انجام خدمات و تا زمان تسلیم مدارك و گزارشهاي آن قسمت یا مرحله، به صورت اقساط بر اساس پیشرفت کار، طبق برنامه زمانی که در پیوست ۳ تعیین و توافق شده است، به صورت علی الحساب پرداخت می شود.

۱۶-۲- قسط آخر یا باقیمانده حق الزحمه هر قسمت یا مرحله از مطالعات، پس از تصویب مدارك و گزارش مربوط، طبق ماده ۱۸ پرداخت می شود.

۱۶-۳- نحوه پرداخت حق الزحمه مرحله ساخت و تحویل کار، بر اساس دستور العمل های مربوط است که در پیوست ۳ تعیین شده است.

۱۶-۴- زمان پرداخت حق الزحمه خدمات اضافی، موضوع بند ۳-۲، بر حسب مورد، به تناسب پیشرفت کار و با توافق دو طرف تعیین می شود.

۱۶-۵- هر يك از اقساط حق الزحمه، طی صورت حسابی که توسط مهندس مشاور تهیه و تسلیم کارفرما می شود، پس از رسیدگی از سوی کارفرما پرداخت می شود.

۱۶-۶- کارفرما موظف است ظرف مدت پانزده روز پس از دریافت صورت حساب، آن را مورد بررسی قرار دهد و پس از کسر کسور قانونی و قراردادی، ضمن ارسال يك نسخه از صورت حساب تأیید شده همراه با مستندات مربوط برای مهندس مشاور، حق الزحمه را پرداخت کند.

۱۶-۷- هرگاه مهندس مشاور به اصلاحات اعمال شده از سوی کارفرما در مورد صورت حساب معترض باشد، اعتراض خود را با ذکر دلیل و ارائه مستندات، حداکثر ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت صورت حساب اصلاح شده، به کارفرما اعلام می کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد. هرگاه کارفرما هم چنان بر اعمال اصلاحات اعلام شده، اصرار داشته باشد، باید نسبت به پرداخت آنچه مورد قبول اوست، اقدام کند. در این حالت، مهندس مشاور می تواند نسبت به مبلغ مازاد مورد نظر خود، از طریق ماده ۲۴ اقدام کند و در صورت محق بودن، اصل مبلغ را به علاوه خسارت تأخیر تادیه، طبق بند ۱۶-۸، دریافت کند.

۱۶-۸- در صورتی که کارفرما در پرداخت تمام یا بخشی از هر يك از صورت حساب های تأیید شده بیش از يك ماه از تاریخ دریافت آن تأخیر کند، برای جبران خسارت مازاد بر يك ماه، اضافه بر اصل مبلغ تأخیر شده، مبلغی معادل حاصل ضرب نرخ سود سپرده سرمایه گذرای بلندمدت پنج ساله (مورد عمل در بانکهای کشور) در مبلغی که پرداخت آن به تأخیر افتاده، به مهندس مشاور پرداخت می کند، حداکثر زمان مشمول پرداخت این خسارت، سه ماه است.

ماده ۱۷- پیش پرداخت

۱۷-۱- به درخواست مهندس مشاور، کارفرما بیست درصد از مبلغ اولیه حق الزحمه هر مرحله از خدمات موضوع قرارداد را به عنوان پیش پرداخت، پس از ابلاغ همان مرحله، بدون کسر کسور قانونی در مقابل سفته یا هر گونه تضمین معتبر دیگر، به مهندس مشاور پرداخت می کند. مقدار این پیش پرداخت، برای خدمات مرحله ساخت و تحویل ده درصد مبلغ اولیه حق الزحمه این مرحله است. این مبلغ، هنگام پرداخت حق الزحمه هر قسمت یا مرحله به تناسب کسر و تضمین مهندس مشاور به همان نسبت آزاد می شود.

۱۷-۲- در صورت خاتمه و یا فسخ قرارداد، هرگاه در تسویه حساب نهایی، مهندس مشاور بابت پیش پرداختها به کارفرما بدهکار باشد، موظف است مبالغ بدهکاری را پرداخت کند وگرنه کارفرما از طریق قانونی، نسبت به دریافت مطالبات خود از محل سپرده ها، تضمینها و مطالبات مهندس مشاور، با اخذ هزینه های مربوط، اقدام می نماید.

ماده ۱۸- صورت حساب نهایی و تسویه حساب

۱۸-۱- صورت حساب نهایی خدمات هر قسمت یا مرحله از مراحل مطالعاتی، پس از تصویب مدارک و گزارشهای آن و صورت حساب نهایی هر قسمت از خدمات مرحله ساخت، پس از پایان یافتن خدمات آن، از سوی مهندس مشاور تهیه و به منظور تأیید برای کارفرما ارسال می شود. این صورت حساب، شامل حق الزحمه آن قسمت یا مرحله و مبالغی که بر اساس مواد قرار داد به آن اضافه یا از آن کسر می شود، کسور قانونی، پرداختهای قبلی یا علی الحساب، حق الزحمه افزایش یا کاهش خدمات، هزینه های تطویل و تعلیق، خسارت و نتایج ناشی از دعاوی رسیدگی و قطعی شده و نظایر آن است. صورتحساب نهایی که به ترتیب یاد شده تنظیم می شود، ظرف مدت پانزده روز از تاریخ دریافت بوسیله کارفرما رسیدگی و تأیید می شود.

تبصره: در صورتی که حق الزحمه طبق دستور العملهای مربوط، به صورت درصدی از برآورد هزینه اجرای کار محاسبه شده باشد، مبلغ برآورد مصوب هر قسمت یا مرحله مطالعاتی، مبنای تسویه حساب قطعی حق الزحمه، این قسمت یا مرحله مربوط بوده و هزینه تمام شده عملیات مبنای تسویه حساب قطعی حق الزحمه خدمات مرحله ساخت و تحویل است.

۱۸-۲- در صورتی که صورت حساب یاد شده نیاز به اصلاح داشته باشد، کارفرما اصلاحات مورد نظر خود را در جلسه ای که طی مدت یاد شده با مهندس مشاور تشکیل می دهد، مطرح نموده و نتیجه را با مشاور توافق می کند.

۱۸-۳- صورت حساب توافق شده بوسیله دو طرف قطعی بوده، اعتراض نسبت به آن وارد نیست و مبنای تسویه حساب نهایی مشاور قرار می گیرد، در این حالت بر حسب مورد به شرح بندهای زیر عمل خواهد شد وگرنه طبق مفاد ۱۶-۷ عمل می شود.

۱۸-۴- هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بستانکار شناخته شود، تضمین حسن انجام کار او بی درنگ طبق ماده ۱۴ آزاد و مطالبات وی حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از تأیید صورت حساب نهایی، پرداخت می گردد.

۱۸-۵- هرگاه مهندس مشاور بر اساس صورت حساب نهایی بدهکار شود، ظرف مدت پانزده (۱۵) روز از تاریخ تأیید صورت حساب، بدهی خود را به کارفرما می پردازد. در این صورت، بی درنگ تضمین حسن انجام کار او آزاد می شود و هرگاه از این پرداخت خودداری کند، کارفرما حق دارد از محل سپرده ها، تضمینها و مطالبات مهندس مشاور، طلب خود را دریافت کرده و سپس باقیمانده مبلغ تضمین حسن انجام کار او را آزاد نماید و اگر مبالغ یاد شده برای وصل مطالبات کافی نباشد، طبق قوانین جاری کشور، مطالبات خود را از سایر داراییهای او وصول کند.

ماده ۱۹- تغییرات مدت خدمات و حق الزحمه مربوط

مدت قرارداد، در صورت پیش آمدن هر يك از موارد زیر، می تواند با پیشنهاد هر کدام از دو طرف، تغییر یابد. در چنین مواردی، مهندس مشاور باید با توجه به مفاد ماده مربوط، تغییرات لازم در مدت و مبلغ حق الزحمه، بر اساس مبانی قرارداد، و تاثیر آن روی خدمات انجام شده و برنامه زمانی، و نیز پیامدهای مالی آن را تعیین نموده و طی گزارشی به کارفرما اعلام کند. کارفرما، حداکثر پانزده (۱۵) روز پس از دریافت گزارش، نظر خود را اعلام خواهد کرد. نتایج طی صورت جلسه های تنظیم و ملاک عمل قرار می گیرد.

تغییر مدت هر قسمت یا مرحله، بر اساس کنترلهایی که حین انجام کار صورت می گیرد، در پایان خدمت آن قسمت یا مرحله (یا در حالت فسخ یا خاتمه قرارداد در زمان بررسی)، مورد بررسی نهایی قرار گرفته و درباره کاهش یا تمدید مدت و میزان تاخیرهای مجاز و غیر مجاز، توافق به عمل می آید و نتیجه صورت مجلس می گردد.

در صورت عدم توافق دو طرف در مورد تعیین میزان انواع تاخیرها، موضوع بنا به درخواست هر يك از دو طرف، طبق ماده ۲۴، رسیدگی می شود.

۱۹-۱- تغییر حدود خدمات.

۱۹-۲- بروز تأخیر به عللی خارج از قصور مهندس مشاور.

۱۹-۳- وقوع حوادث قهریه و بروز شرایط اضطراری.

۱۹-۴- تعلیق کارها از طرف کارفرما.

۱۹-۵- تأخیر غیرمجاز از سوی مهندس مشاور.

ماده ۲۰- خسارت تأخیر

۲۰-۱- بابت تأخیر غیر مجاز مهندس مشاور، خسارتی معادل حاصلضرب نسبت مدت تأخیر غیر مجاز به مدت قسمت یا مرحله مربوط در میزان حق الزحمه آن قسمت یا مرحله و حداکثر تا بیست (۲۰) درصد حق الزحمه مربوط، از مهندس مشاور دریافت می شود.

۲۰-۲- بابت تأخیر مجاز مهندس مشاور، مبلغی معادل پنجاه (۵۰) درصد متوسط حق الزحمه ماهانه در مجموع ماه های اضافه شده طبق بخشنامه های مربوط، به حق الزحمه اضافه می شود. حداکثر مدت برای پرداخت حق الزحمه تأخیر مجاز قرارداد برای مراحل مطالعاتی، نصف مدت قسمت یا مرحله مربوط و حداکثر شش ماه و برای مرحله ساخت و تحویل، تابع شرایط اجرای کار است.

پس از سپری شدن این مدت و عدم ابلاغ تعلیق از سوی کارفرما، مهندس مشاور می تواند طبق بند ۲۲-۹-۳، عمل کند.

تبصره: حق الزحمه مربوط به عوامل مقیم یا نظارت کارگاهی مهندس مشاور، در مدت تأخیر مجاز طبق دستورالعمل مربوط محاسبه می شود.

ماده ۲۱- تعلیق

۲۱-۱- کارفرما می تواند با اعلام کتبی ده (۱۰) روزه به مهندس مشاور در حین انجام خدمات هر قسمت یا مرحله، تمام یا بخشی از خدمات موضوع آن قسمت یا مرحله را، طی ابلاغیه ای که تاریخ شروع و خاتمه تعلیق در آن معین شده است، به حالت تعلیق درآورد.

۲۱-۲- ابلاغ تعلیق برای خدمات مطالعات قبل از سپری شدن سه چهارم مدت اولیه و با احتساب مرحله تمدیدهای مجاز برای هر يك از این قسمتها یا مراحل، مجاز است و تعلیق خدمات مرحله ساخت و تحویل،

تابع وضعیت تعلیق کارهای اجرایی است، که تحت نظارت مهندس مشاور است.

۲۱-۳- تعلیق خدمات از سوی کارفرما در هر قسمت یا مرحله، فقط برای یک بار مجاز است. مدت تعلیق در هر قسمت یا مرحله از خدمات حداکثر یک چهارم مدت اولیه و یا ۴ ماه هر کدام که کمتر است، خواهد بود.

۲۱-۴- در صورت یک تمدید تعلیق ضرورت داشته باشد، کارفرما حداکثر تا ده (۱۰) روز قبل از پایان مدت تعلیق، موضوع را به مهندس مشاور پیشنهاد می کند و در صورت موافقت مهندس مشاور، حداکثر به مدت سه (۳) ماه و بدون پرداخت هرگونه هزینه برای مدت تمدید شده، قرارداد تمدید می گردد، هرگاه مشاور با تمدید مدت تعلیق موافقت نکند، با درخواست مهندس مشاور، به قرارداد خاتمه داده می شود.

۲۱-۵- پرداخت هزینه های مربوط به دوران تعلیق خدمات، به استثنای خدمات مرحله ساخت و تحویل که تابع بخشنامه های مربوط است، ماهانه معادل سی (۳۰) درصد حق الزحمه متوسط ماهانه است، پرداخت این مبلغ، برای حداکثر چهار (۴) ماه و به صورت اقساط ماهانه مجاز است.

۲۱-۶- مهندس مشاور، موظف است پس از شروع تعلیق، خدمات مربوط را متوقف کند و حداکثر ظرف مدت پانزده (۱۵) روز، گزارش وضعیت خدمات را تا هنگام ابلاغ تعلیق، تهیه و با تعیین میزان هزینه های تعلیق، موضوع بند ۲۱-۵، به کارفرما تسلیم نماید.

۲۱-۷- مهندس مشاور، بیست (۲۰) روز قبل از انقضای مدت تعلیق یا تمدید تعلیق، نظر کارفرما را نسبت به چگونگی ادامه قرار داد، استعلام می کند. در صورت اعلام نظر کارفرما مبنی بر ادامه کار، پس از سپری شدن مدت تعلیق اجرایی کار ادامه می یابد. هرگاه تا پایان مدت تعلیق کارفرما، نظر خود را در مورد ادامه کار اعلام نکند مشاور می تواند خاتمه کار را درخواست کند.

۲۱-۸- چنانچه در دوران تعلیق، کارفرما تصمیم به لغو تعلیق بگردد، موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ می کند. در این صورت، حداکثر ده (۱۰) روز پس از ابلاغ، کار ادامه می یابد.

ماده ۲۲- خاتمه دادن به قرارداد

۲۲-۱- کارفرما می تواند در هر زمان، به قرارداد خاتمه دهد.
۲۲-۲- در هر مرحله ای که کارفرما قصد خاتمه دادن به قرارداد را داشته باشد، موضوع را با تعیین مهلت دو (۲) ماهه، به مهندس مشاور اعلام می کند.

۲۲-۳- مهندس مشاور، پس از دریافت ابلاغ خاتمه قرارداد، بی درنگ باید کار را متوقف کند و تا پانزده (۱۵) روز، گزارش وضعیت پیشرفت خدمات را تا هنگام ابلاغ خاتمه قرارداد، تهیه و تسلیم کند. این گزارش، باید حاوی وضعیت و میزان پیشرفت هر بخش از خدمات قسمت یا مرحله و نیز بخشهایی که تکمیل آنها به لحاظ حفظ منافع کار در مهلت دو ماهه یاد شده ضروری و امکان پذیر است، همراه با تعیین میزان حق الزحمه آنها باشد.

۲۲-۴- هرگاه کارفرما رسماً یا بر اساس گزارش مهندس مشاور، تشخیص دهد که لازم است تمام یا قسمتی از خدمات ناتمام تکمیل شود، باید موضوع را به مهندس مشاور اعلام کند. در این صورت مهندس مشاور موظف است خدمات یاد شده را در مهلت دو ماهه تکمیل کند.

۲۲-۵- در هر صورت، مهندس مشاور موظف است در پایان مهلت دو ماهه، نسبت به تحویل اصل تمام اسناد و مدارک کار، تحویل اموال کارفرما و خارج ساختن اموال خود از کارگاه (در صورت وجود) و ارائه صورتحساب حق الزحمه خدمات انجام شده و صورت هزینه های ناشی از پایان دادن قرارداد، مانند موافقتنامه ها، تعهدات مهندس مشاور در مقابل کارمندان خود یا مؤسسات دیگر، برچیدن دستگاه نظارت محلی، و نیز هزینه مراجعت کارکنان خارجی و خانواده آنها به کشورشان و هزینه حمل لوازم آنها به کشورشان، مشروط بر این که هزینه ها به منظور اجرای این قرارداد ایجاد شده باشد و بابت آنها به مهندس مشاور پرداختی نشده باشد، اقدام نماید.

۲۲-۶- کارفرما متعهد است ظرف مدت پانزده (۱۵) روز پس از دریافت صورت حساب و صورت هزینه های موضوع بند ۲۲-۵، نسبت به بررسی آن بر اساس شرایط قرارداد و میزان خدمات انجام شده، اقدام نماید و مطابق ماده ۱۸، با مهندس مشاور تسویه حساب کند. سپرده حسن انجام کار مهندس مشاور در این حالت با توجه به ماده ۱۸ آزاد می شود.

۲۲-۷- هرگاه خاتمه دادن به قرارداد پس از انجام خدمات هر یک از مراحل قرارداد طرح شود، کارفرما قرارداد را بدون تشریفات خاصی پس از تسویه حساب با مهندس مشاور، بابت خدمات مرحله قبل، پایان می دهد.

۲۲-۸- در مورد شمول بند ۲۷-۱-۲، هرگاه منع قانونی رفع نشود، قرارداد از سوی کارفرما خاتمه داده می شود و طبق مفاد این ماده، عمل می گردد.

۲۲-۹- مهندس مشاور، می تواند خاتمه دادن به قرارداد را در هر یک از موارد زیر، درخواست کند:

۲۲-۹-۱- عدم ابلاغ خدمات طی مرحله بعد مهلتهای مندرج در ماده

۳.

۲۲-۹-۲- در صورت تاخیر مازاد بر سه (۳) ماه در پرداخت حق الزحمه موضوع بند ۱۶-۸.

۲۲-۹-۳- در صورت سپری شدن حداکثر مدت تعیین شده برای پرداخت حق

الزحمه تاخیر مجاز، موضوع بند ۲۰-۲.

۲۲-۹-۴- در صورت موافقت نشدن با تمدید مدت تعلیق بیش از چهار

(۴) ماه، موضوع بند ۲۱-۴، یا اعلام نظر نکردن کارفرما برای ادامه کار، موضوع بند ۲۱-۷.

۲۲-۹-۵- در صورت انجام ندادن مفاد بند ۱۲-۱ از سوی کارفرما بیش

از سه (۳) ماه از تاریخ مورد نظر در برنامه زمانی.

۲۲-۹-۶- در صورت عدم تبعیت کارفرما از رأی مرجع حل اختلاف.

۲۲-۹-۷- در صورت وقوع شرایط مندرج در بند ۲۸-۱.

۲۲-۱۰- در صورتی که کارفرما حداکثر تا یک ماه زمینه هایی را

که منجر به درخواست خاتمه قرارداد از سوی مهندس مشاور شده است،

رفع کند، مهندس مشاور از درخواست صرف نظر می کند و خدمات خود را

ادامه می دهد، در غیر این صورت، پس از انقضای مهلت یک ماهه،

قرارداد خاتمه یافته تلقی شده و سایر اقدامها، طبق مفاد این ماده انجام می گردد.

ماده ۲۳- فسخ قرارداد

۱-۲۳- کارفرما می تواند در هر یک از موارد زیر، بدون اخطار قبلی قرارداد را فسخ نموده و موضوع را به مهندس مشاور ابلاغ کند.
۱-۲۳-۱- اثبات شمول قانون منع مداخله کارکنان دولت بر مهندس مشاور در زمان عقد قرارداد یا طی مدت قرارداد، به استثنای مفاد بخش اول بند ۲۷-۱-۲.

۲-۲۳-۱-۲- عدم اطلاع به کارفرما در مورد بند ۲۷-۱-۲.
۲-۲۳-۱-۳- انتقال قرارداد به شخص یا اشخاص ثالث، بدون اجازه کارفرما.

۲-۲۳-۱-۴- ورشکستگی به تقصیر یا انحلال شرکت.
۲-۲۳-۱-۵- اثبات این مطلب که مهندس مشاور برای گرفتن کار یا اجرای آن، به کارکنان کارفرما، دستمزد، پاداش یا هدایایی داده، یا آنها یا واسطه های آنان را در منافع خود شریک کرده است.

۲-۲۳-۲- کارفرما در صورت تحقق هر یک از موارد زیر، ابتدا به مهندس مشاور اخطار می کند تا نسبت به رفع نواقص و اشکالها اقدام کند و جریان امور را ظرف مدت یک ماه، به صورت قابل قبول درآورد. در صورت عدم اقدام از سوی مشاور برای رفع نواقص در پایان مهلت تعیین شده موضوع فسخ قرارداد باید ابتدا بوسیله هیاتی متشکل از سه نفر به انتخاب وزیر یا بالاترین مقام سازمانی کارفرما بررسی و تایید شده و پس از لحاظ موافقت مقام یاد شده، به مشاور ابلاغ گردد.
۲-۲۳-۲-۱- تاخیر غیر موجه در انجام خدمات هر قسمت یا مرحله، بیش از سی (۳۰) درصد مدت قسمت یا مرحله مربوط.

۲-۲۳-۲-۲- رعایت نکردن استانداردهای فنی و شئون حرفه ای.
۲-۲۳-۲-۳- مهندس مشاور، با دریافت ابلاغ فسخ قرارداد، موظف است از ادامه کار خودداری کند، بی درنگ کارفرما را از وضعیت کار مطلع سازد و طی مهلتی که از طرف کارفرما اعلام می شود (حداقل دو هفته)، اصل مدارک و گزارشهای خدمات انجام شده تا آن تاریخ را به کارفرما تحویل دهد.

۲-۲۳-۳- کارفرما پس از ابلاغ فسخ قرارداد، بی درنگ نسبت به ضبط تضمین حسن انجام کار به نفع خود اقدام کرده و نسبت به تعیین مبلغ حق الزحمه خدمات انجام شده قابل قبول تا تاریخ فسخ، طبق شرایط قرارداد اقدام خواهد کرد. بدیهی است کارفرما موضوع را بی درنگ به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به منظور اقدام لازم، اعلام می کند.

ماده ۲۴- حل اختلاف

۱-۲۴- هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، دو طرف می توانند برای حل سریع آن قبل از درخواست ارجاع موضوع برای داوری طبق بند ۲۴-۳، بر حسب مورد، به روش تعیین شده در بندهای ۲۴-۱-۱، و یا ۲۴-۱-۲، عمل نمایند.

۱-۲۴-۱- در مورد مسایل ناشی از برداشتهای متفاوت دو طرف، از بخشنامه هایی که به استناد ماده ۲۳ قانون برنامه و بودجه از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ابلاغ شده است، هر یک از دو طرف، از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، چگونگی اجرای بخشنامه

را استعلام نماید و دو طرف طبق نظری که از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام می شود، عمل کنند.

۲۴-۱-۲- در مورد اختلاف نظرهایی که خارج از شمول بند ۲۴-۱-۱ است، رسیدگی و اعلام نظر درباره آنها به کارشناس یا هیات کارشناسی منتخب دو طرف واگذار شود و دو طرف طبق نظری که از سوی کارشناس یا هیات کارشناسی در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوطه اعلام می گردد، عمل کنند.

۲۴-۲- در صورتیکه دو طرف در انتخاب کارشناس یا هیات کارشناسی موضوع بند ۲۴-۱-۲، به توافق نرسند یا نظر اعلام شده طبق بندهای ۲۴-۱-۱ و ۲۴-۱-۲، مورد قبول هر یک از دو طرف نباشد، برای حل اختلاف، طبق بند ۲۴-۳ اقدام می گردد.

۲۴-۳- هرگاه در اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد بین دو طرف اختلاف نظر پیش آید، که راجع به اموال باشد، هر یک از طرف ها می توانند درخواست ارجاع موضوع یا موضوعات مورد اختلاف به داوری را به رییس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، ارائه کنند.

تبصره ۱: چنانچه رییس سازمان با تقاضای یاد شده موافقت نمود، مرجع حل اختلاف، شورای عالی فنی خواهد بود.

تبصره ۲: رسیدگی و اعلام نظر شورای عالی فنی، باید در چارچوب قرارداد و قوانین و مقررات مربوط انجام شود. پس از اعلام نظر شورا، دو طرف طبق آن عمل خواهند کرد.

۲۴-۴- ارجاع موضوع های مورد اختلاف به شورای عالی فنی، تغییری در تعهدات قراردادی دو طرف ~~قراردادی~~ نمی دهد، و موجب نمی شود که یکی از دو طرف، به تعهدات قراردادی خویش عمل نکند.

ماده ۲۵- مالیات، بیمه و سایر حقوق و عوارض قانونی

۲۵-۱- پرداخت هر گونه مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی مربوط به مهندس مشاور و کارکنان او و نیز حقوق گمرکی و عوارض مربوط به لوازم و سایل مورد نیاز مهندس مشاور که در تاریخ امضای این قرارداد برقرار است، یا در آینده برقرار خواهد شد و یا میزان آن در آینده تغییر می نماید، با رعایت مفاد بند ۲۵-۲ به عهده مهندس مشاور است. مبالغی از این مالیات ها و عوارض و بیمه و سایر حقوق دولتی که باید طبق قوانین و مقررات از طریق کارفرما وصول شود، از پرداختهای مهندس مشاور کسر می شود و به حساب وی به مراجع مربوط، حواله می گردد. در صورت نپرداختن و یا تاخیر در واریز کسور قانونی یاد شده، جبران زیان های آن، بر عهده کارفرما خواهد بود.

۲۵-۲- در صورتی که مالیات، عوارض، حق بیمه تامین اجتماعی و سایر حقوق دولتی، جز آنهایی که هنگام امضای قرارداد وجود دارد، تغییر کند، حق الزحمه مهندس مشاور نیز، توسط کارفرما، به تناسب بر اساس دستور العمل های سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، تعدیل خواهد شد.

ماده ۲۶- مسئولیت مهندس مشاور

۲۶-۱- مهندس مشاور، در قبال کارفرما و برای ارائه خدمات پیش بینی شده در پیوسته های ۱ و ۲ این قرارداد، مسئول است.

۲۶-۲- تایید خدمات و یا تصویب مدارک و گزارشهای مطالعات، محاسبات و یا طراحیهای مهندس مشاور و از سوی کارفرما، از مسئولیتهای مهندس مشاور در رعایت استانداردها و اصول علمی و فنی نمی‌گاهد، در هر حال، مهندس مشاور مسئول و جوابگویی کاستیهای است که به علت نقص کار او بعدها در کار مشاهده شود.

۲۶-۳- مسئولیت مهندس مشاور در قبال واگذاری بخشی از خدمات به اشخاص ثالث، اعم از حقیقی یا حقوقی، که بر حسب ضرورت، مورد تایید کارفرما نیز قرار گرفته باشد، کماکان همان مسئولیتهای موضوع این قرارداد است و موافقت کارفرما نسبت به واگذاری قسمتی از خدمات، رافع هیچ یک از تعهدات و مسئولیتهای مهندس مشاور در برابر کارفرما نخواهد بود.

ماده ۲۷- ممنوعیت قانونی

۲۷-۱- مهندس مشاور، اعلام می‌کند که در موقع عقد این قرارداد، مشمول ممنوعیت اصل ۱۴۱ قانون اساسی و قانون منع مداخله کارکنان دولت، مصوب ۱۳۳۷/۱۰/۲۲، نیست.

۲۷-۱-۱- در صورتی که خلاف آن برای کارفرما ثابت شود، یا تغییراتی در صاحبان سهام، مدیران یا بازرسان مهندس مشاور رخ دهد که با مفاد قوانین یاد شده تعارض داشته باشد، قرار داد فسخ می‌شود.

۲۷-۱-۲- در شرایطی که تغییراتی در دستگاه های دولتی یا کارفرما ایجاد گردد که مشمول ممنوعیت یاد شده باشد، مهندس مشاور موظف است مراتب را به کارفرما اعلام کند و در صورتیکه منع قانونی رفع نشود، کارفرما قرارداد را خاتمه می‌دهد. هرگاه مهندس مشاور مراتب را به محض اطلاع به کارفرما اعلام نکند، کارفرما قرارداد را فسخ می‌نماید.

۲۷-۲- مهندس مشاور، مدیران و شرکای او در مدت این قرارداد، نباید در قراردادهای پیمانکاری یا خرید مصالح، لوازم و تجهیزات مورد نیاز اجرای عملیات آن، به طور مستقیم یا غیر مستقیم، مشارکت و یا منافی داشته باشند.

۲۷-۳- کارکنان خارجی مهندس مشاور و یا همراهان ایشان، حق دخالت در امور سیاسی ایران را ندارند.

۲۷-۴- مهندس مشاور، موظف است تمام اطلاعاتی را که در جریان انجام خدمات این قرارداد تحصیل یا تولید می‌کند، محرمانه تلقی نماید و حداکثر سعی خود را برای جلوگیری از دسترسی اشخاص غیرمجاز به آنها به کار بندد.

ماده ۲۸- حوادث قهری

در موارد وقوع حوادث قهری و بروز شرایط اضطراری، مانند جنگ اعلام شده یا نشده، انقلابها و اعتصابات عمومی، شیوع بیماریهای واگیردار، زلزله، سیل و طغیانهای غیر عادی، خشکسالی های بی سابقه و هم چنین آتش سوزی های دامنه دار، طوفان و حوادث مشابه که ناشی از کار مهندس مشاور نباشد، به ترتیب زیر عمل خواهد شد:

۲۸-۱- هرگاه بروز شرایط اضطراری، انجام قرارداد حاضر را برای یکی از دو طرف غیر ممکن سازد، می‌تواند پایان قرارداد را به طرف دیگر اعلام کند.

۲۸-۲- هرگاه شرایط اضطراری گذرا باشد و ادامه قرارداد حاضر به طور موقت امکان پذیر نباشد، مطابق ماده تعلیق، عمل می شود.

ماده ۲۹- انتقال به غیر

۲۹-۱- مهندس مشاور، حق ندارد بدون کسب مجوز از کارفرما، موضوع این قرارداد را به شخص یا اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری منتقل یا واگذار کند، در صورت موافقت کارفرما با واگذاری قسمتی از کار به اشخاص ثالث، از مسئولیت و تعهدات مهندس مشاور، به هیچ عنوان کاسته نمی شود.

۲۹-۲- کارفرما می تواند تمام یا قسمتی از حقوق یا اختیارات خود را با رعایت مقررات به اشخاص دیگر تفویض کند. در این صورت، انجام تعهدات کارفرما در رابطه با حقوق یا اختیارات تفویض شده، بر عهده آن اشخاص خواهد بود.

ماده ۳۰- اشخاص و یا قراردادهای ثالث

در مواردی که اجرای خدمات این قرارداد از سوی مهندس مشاور مستلزم اعمال اختیارات یا اجرای وظایف مقرر در پیمانها و قراردادهای دیگری باشد، بر حسب مورد، به ترتیب زیر اقدام می شود: ۳۰-۱- در صورتی که اختیارات یا وظایف، در چارچوب پیوست ۲ منظور نشده باشد، مهندس مشاور در انجام این امور، با توجه به دانش فنی و تجربه خود، به عنوان یک شخص بی طرف عمل می کند.

۳۰-۲- چنانچه در قرارداد با پیمانکاران یا اشخاص ثالث، به مهندس مشاور حق تغییر حدود تعهدات داده شده باشد، مهندس مشاور دستورهای لازم را در چارچوب قراردادهای صادر می کند و گزارش موارد تغییر را، به کارفرما تسلیم خواهد نمود.

ماده ۳۱- دسترسی به محل

۳۱-۱- کارفرما باید امکان دسترسی بدون ممانعت به مکان پروژه را، به منظور انجام خدمات این قرارداد، برای مهندس مشاور فراهم کند.

۳۱-۲- اخذ مجوزهای لازم برای انجام خدمات بر روی زمین و مسیرهای مربوط، بر عهده و به هزینه کارفرما است.

۳۱-۳- مهندس مشاور، برای کسب مجوزهای لازم، با کارفرما در حد توان همکاری خواهد کرد.

ماده ۳۲- رعایت مقررات ایمنی

۳۲-۱- مهندس مشاور، باید اطمینان یابد که کارکنانش خدمات را به طور ایمن و مطمئن انجام می دهند و ضوابط ایمنی را، در تمام مراحل انجام خدمات رعایت می کنند.

۳۲-۲- مهندس مشاور، مراقبت می کند که پیمانکاران و سایر گروه هایی که در انجام کارهای پروژه موضوع قرارداد فعالیت می کنند، طبق مقررات، ضوابط و دستورالعمل های حفاظت و ایمنی کارگاه ها در کشور عمل نمایند. این مراتب، رافع مسئولیتهای پیمانکاران و سایر گروه های اجرایی، نخواهد بود.

ماده ۳۳- کار آموزي

۳۳-۱- کارفرما مي تواند متناسب با حجم کار، شماری مهندس و دانشجوی مرتبط با موضوع قرارداد را با هدف آموزش، از کارشناسان خود و یا دانشجویان دانشگاه ها به مهندس مشاور معرفی کند و مهندس مشاور موظف به قبول و آموزش آنان است.

۳۳-۲- هزینه تامین مسکن، حقوق، مزایا و هزینه های بالا سري کارآموزان، بر عهده کارفرماست.

ماده ۳۴- مالکیت اسناد

تمام مدارك و گزارشهایی که به موجب این قرارداد، توسط مهندس مشاور تهیه می شوند، از جمله نسخ اصلی، نور گذر یا رایانه ای، همه متعلق به کارفرماست، مهندس مشاور، می تواند با اجازه کارفرما یک نسخه قابل تکثیر از مدارك و گزارشهای یاد شده را نزد خود نگاه دارد. در صورتی که در شرایط خصوصی قرارداد محدودیتی قید نشده باشد، مهندس مشاور حق دارد با استفاده از مطالعات انجام شده در قرار داد، مقاله های علمی را به نام خود، در سمینارها، اجلاسها و نشریات علمی و فنی، منتشر نماید.

ماده ۳۵- ابلاغ ها

هرگونه اطلاعیه، دستور کار، اعلام نظر، ابلاغ تعلیق، ابلاغ پایان دادن قرارداد و موارد مشابه، تنها به صورت کتبی معتبر است. رسید دبیرخانه هر دو طرف و یا رسید تحویل پستی، ملاک تسلیم گزارشها، مدارك و مکاتبات است.

ماده ۳۶- زبان قرارداد

زبان قرارداد فارسی است، در صورتیکه مدارك قرارداد علاوه بر فارسی به زبانهای دیگری نیز تهیه شده باشد، متن فارسی معتبر است. مهندس مشاور، باید مدارك و گزارشهای مطالعات و طراحی، گزارشهای ارزشیابی و پیشرفت کار و نیز سایر مکاتبات خود را به زبان فارسی، تهیه کند. در مواردی که طبق نظر کارفرما، کار باید به مناقصه بین المللی گذاشته شود، اسناد مربوط را علاوه بر زبان فارسی به زبان موردنظر کارفرما نیز تهیه نماید. چنانچه در شرح خدمات قرارداد ترجمه و تهیه مدارك به زبانهای دیگر پیش بینی نشده باشد، به عنوان خدمات اضافه تلقی شده و حق الزحمه آن از سوی کارفرما، پرداخت می گردد.

ماده ۳۷- قانون حاکم بر قرارداد

این قرارداد، از هر حیث تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است.

نماینده مهندس
مشاور
نام و نام
خانوادگی
مهر و امضا

نماینده
کارفرما
نام و نام
خانوادگی
امضا